

Monumenten in Nieuwegein. (cursief weergegeven de reden van het zijn van een monument)

Herenstraat 18

Was vroeger het Gerechtsgebouw en nu een restaurant.
Gepleisterd rechthoekig gebouw, 18^e eeuw met rechte kroonlijst.

Herenstraat 19

Woonhuis
Pand met gepleisterde trapgevel, 17^e eeuw

Herenstraat 37-38

Woonhuis
Pand waarschijnlijk 18^e eeuw, met gepleisterde, ingezwenkte gevel, afgedekt met houten kroonlijst. Pannen schilddak achter aansluitend tegen een puntgevel.

Herenstraat 48

Woonhuis
Lage woning en smederij met rechte kroonlijst eind 18^e eeuw.

Herenstraat 73-73

Woonhuis
Huis "De Doorslag". Rechthoekig gebouw met rechte kroonlijst, eind 19^e eeuw.

Herenstraat 50

Hoofdonderwijzerswoning Openbare Lagere School Jutphaas.
Het WOONHUIS in eclectische stijl is in 1883 gebouwd als woning voor de hoofdonderwijzer van de openbare lagere school van Jutphaas. Het woonhuis en de school zijn ontworpen door de architect A. Nijland. De oorspronkelijk zesklassige school staat achter de onderwijzerswoning aan de Schoolstraat.

Omschrijving

De op de hoek van Herenstraat en de Schoolstraat gesitueerde onderwijzerswoning op een rechthoekig grondplan bestaat uit één bouwlaag met een lage tussenverdieping en

een zolder onder een zadeldak gedekt met blauwe bouletpannen tussen tuitgevels. De gevels zijn met uitzondering van de achtergevel opgetrokken in baksteen in staand verband met een geknipte voeg. De achtergevel is gepleisterd met in schoonmetselwerk uitgespaarde detaillering. De gevels worden afgesloten door een gemetselde druppellijst. Binnen verdiepte gevelvelden zijn de vensters met een gepleisterde bekroning geplaatst. De gevelhoeken worden geaccentueerd door hoekpilasters voorzien van siermetselwerk in grijze steen en een natuurstenen afdekplaat. De tuitvormige beëindiging van de voor- en achtergevel is eveneens voorzien van natuurstenen afdekplaten. De resterende afdeklijsten zijn van hout en bekleed met zink. De voorgevel is symmetrisch ingedeeld en bevat een centraal geplaatste ingangspartij met een paneeldeur voorzien van een decoratief smeedijzeren deurrooster en een getoogd bovenlicht, geflankeerd door pilasters. Boven de ingang is een balkon, voorzien van een houten balkonhek, gedragen door zware consoles, eveneens geflankeerd door pilasters. Dubbele deuren onder een rondboog bovenlicht geven toegang tot het balkon. Op de begane grond is aan weerszijden een getoogd T-venster aangebracht en op de verdieping twee gekoppelde rondboog T-vensters. De voorgevel wordt bekroond door een smeedijzeren windvaan. In de linkerzijgevel zijn twee getoogde T-vensters als aan de voorzijde aangebracht. De rechterzijgevel is blind. De achtergevel bevat een deur met bovenlicht met aan de rechterkant openslaande deuren en links een venster als vervanging van het oorspronkelijke getoogde T-venster. Op de verdieping is in het midden een getoogd T-venster geplaatst, geflankeerd door kleinere stolpvensters en op de zolderverdieping een rond vlieringvenster. In het huis beschikken de verschillende vertrekken over stucplafonds met decoratieve rozetten.

Waardering

Het woonhuis is van algemeen belang vanwege de architectuur- en cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een onderwijzerswoning in eclectische stijl, alsmede vanwege de gaafheid van de hoofdvorm en rijke detaillering en waardevolle interieurelementen. Voorts als goed voorbeeld uit het oeuvre van de architect A. Nijland. Van ensemblewaarde vanwege de ligging aan de Herenstraat en de relatie met de voormalige school aan de Schoolstraat.

Herenstraat 71A

Industrie- en poldermolen

Aan de Herenstraat werd in 1888 een STOOMFABRIEK, type stoomkorenmolen, opgetrokken op de fundamenteën van een molen die uit de achttiende eeuw dateerde. De molen werd 'de Batavier' genoemd en was de maalderij van de firma Van Mourik. In de molen stond een stoommachine van acht pk. opgesteld. Deze is niet meer

Omschrijving

De aan de Herenstraat gelegen stoomfabriek is opgetrokken op een rechthoekige plattegrond en telt drie bouwlagen onder een met gesmoorde pannen gedekt zadeldak tussen tuitgevels. De gevels lopen taps toe en zijn alle bepleisterd. De voorgevel bevat een ingang, waarboven in de eerste verdieping een dubbele openslaande deur met halfronde bovenzijde is gezet. De tweede verdieping bevat een stalen rondboogvenster en in de top een rondboogvormige opening met een luik. De rechterzijgevel en achtergevel bevatten elk in de eerste en tweede verdieping een halfrond stalen venster. De linkerzijgevel bevat een stalen venster ter hoogte van de tweede verdieping. Tegen deze gevel was tot en met de eerste bouwlaag een aanbouw gezet waarvan deuropeningen in de gevel resteren. Tegen de achtergevel is een aanbouw gezet onder lessenaardak die de voormalige machinekamer, het ketelhuis en het kolenhok bevatte. In

- als onderdeel van een belangrijk groengebied binnen de groiekern Nieuwegein.

Nedereindseweg 3

NH Kerk

N. H. Kerk. Eenvoudig zaalkerkje, 1819, met dakruiter. Oorspronkelijk eenklaviers orgel. in 1868 gemaakt door H.G. Holtgrave voor de kerk van de afgescheidenen te Deventer. In 1936 overgeplaatst naar de Chr. Geref. Kerk te Kampen. Daar in 1960 door de firma Van Leeuwen gemaakt tot tweeklaviers instrument. Na een kort verblijf in Nijmegen in 1972 geplaatst in Nieuwegein.

het interieur bevindt zich een deel van het gaandewerk, de aandrijving en een koppel stenen.

Waardering

Het industriële object is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische en cultuurhistorische waarde als zeldzaam voorbeeld van een stoomkorenmolen met een restant van het gaandewerk.

Kerkveld 47

Begraafplaats Kerkveld

KERKHOF MET RESTANTEN VAN KERKGEBOUW EN TOREN, gelegen op een ovaalvormige verhoging. Ten dele omgeven door een brede sloot. De grafvelden liggen centraal op het perceel met aan de westkant een restant van de oude kerktoren, later gebruikt als baarhuisje. Om het gehele kerkhof loopt een wat lager gelegen pad. De begraafplaats is waarschijnlijk al sinds de 9de- of 10de-eeuw in gebruik. De kerk die hier stond is verschillende malen vergroot maar werd in 1820 gesloopt nadat elders een nieuwe kerk was gebouwd. Vanaf 1829 is de begraafplaats in handen van de gemeente. In het laatste kwart van de 19de-eeuw is de begraafplaats aan de zuidzijde uitgebreid door het talud aan die zijde op te hogen.

Omschrijving Ovaalvormig perceel met in het midden KERKHOF is oost-west georiënteerd en volgt daarmee de oriëntatie van de voormalige kerk. Het kerkhof is in een aantal kleinere grafvelden te verdelen. Ter hoogte van het voormalige koor van de kerk ligt over de volle breedte een grafveld met voornamelijk zerken, waaronder een aantal zeer grote nog afkomstig uit de kerk. De grote zerken zijn van Naamse steen, een aantal jongere is van hardsteen. Een enkel 19de-eeuws monument heeft de typische stijkenmerken uit die tijd zoals obelisk of zuil of is afgezet met een hekwerk. De ruimte tussen de zerken is afgezet met bodembedekkers. Een tweede grafveld ten zuiden van de voormalige kerk betreft een soort overgangsgebied met zerken en steles van meer recente datum. Langs het middenpad bevinden zich nog enkele grafkelders met bedekking die afgezet zijn met hekwerken. De overige grafvelden, meer naar het westen, bevatten 20ste-eeuwse steles van graniet of hardsteen op regel. Tussen de grafmonumenten zelf is weinig ruimte en tussen de regels ligt een smal pad. Alle grafvelden zijn afgeperkt met een lage buxushaag. De hoofdtoegang bevindt zich in het noorden en bestaat uit een smeedijzeren toegangshek met twee openslaande gedeelten tussen geblokte bakstenen penanten. Naar het midden omhooglopende hekdelen met afwisselend korte en lange pijlen, bekroond met lelie-motieven. De penanten zijn witgeschilderd en bekroond met

hardstenen dekplaat met daarop een samengesteld funerair symbool in gietijzer in de vorm van een gekruiste zeis en een naar beneden gerichte fakkel met daarboven een gevleugelde zandloper met een vlinder. Het kerkhof ligt ongeveer anderhalve meter hoger dan de omgeving. Door de 19de-eeuwse uitbreiding in het zuiden en oosten is het talud hier steiler dan aan de noord- en westzijde. Een smal grindpad loopt rond de hele begraafplaats. Vanaf de ingang loopt een pad de begraafplaats op, dat vervolgens haaks naar het baarhuis leidt. Alle paden zijn voorzien van fijn grind. Aan de achterzijde van het baarhuis leidt het pad weer verder naar het pad dat rond de gehele begraafplaats loopt. Het hele terrein kent een kenmerkende gelaagde groenstructuur, van binnen naar buiten: het kerkhof zelf is omgeven door een esdoornhaag, daaromheen loopt een pad met aan weerszijden een bomenrij, vervolgens bosplantsoen en daarna deels een sloot. In noorden en oosten sluit de bebouwing nauw aan op het kerkhof. Het BAARHUIS is een restant van de voormalige kerktoren. Gebouwtje van één bouwlaag op vierkante grondslag onder met Oud-Hollandse pannen gedekt zadeldak opgetrokken uit kloostermoppen in kleזורverband. Aan oost- en westzijde een getoogde ingang met een driedubbel bakstenen rollaag. In de gevel enkele ankers. De binnenste rollaag rust op hardstenen consoles. Aan beide zijden een dubbele houten deur met siersmeedbeslag aan de binnenzijde. De binnenmuren zijn gepleisterd en er ligt een zolder op dicht bijeen geplaatste balken. In een van de binnenmuren bevindt zich een kaarsnis.

Waardering De Algemene Begraafplaats met bijbehorende graftekens is van algemeen cultuur- en funerairhistorisch belang:

- wegens de ouderdom en de duidelijke aanwezigheid van de restanten van kerk en toren;*
- wegens de funerair-historische en genealogische waarde van de graftekens, met name die rond het voormalige koor van de kerk;*
- wegens het kenmerkende 19de-eeuwse karakter van aanleg en graftekens;*
- wegens de aanwezigheid van graven van leden van prominente families en personen, die van belang zijn geweest voor de geschiedenis van Jutphaas en verre omgeving;*
- wegens de karakteristieke groenstructuur;*
- wegens de karakteristieke ligging in de oude kern van Jutphaas en de visuele eenheid die de begraafplaats vormt met zijn omgeving;*

Kasteel Rijnhuizen

Uit Wikipedia, de vrije encyclopedie

Rijnhuizen, ook wel *Rhijnhuizen* genoemd, is een kasteel en landgoed in de Utrechtse gemeente Nieuwegein.

Geschiedenis

Waarschijnlijk stond er in de 14e eeuw al een kasteel langs de Vaartsche Rijn. In 1459 werd Johan van Rijn beleend met:

"enen huysinge gelegen tot Jutphaes met achte hont lants dair dat voirs huysz op staet aen die oestersyde van de Ryn. In Johansz voirsz gerichte dair maest gelant syn Gysbertsz erfgenamen van muden aen die zyde van der huysinge voirs ende aen die ander zyde henr. witten erfgen."

— Gaasbeeks leenboek

Met 'Johansz voirsz. gerichte' werd de ambachtsheerlijkheid van het Overeind van Jutphaes bedoeld, die Johan als leen van Loenersloot bezat.

Johan van Rijn maakte in 1436 deel uit van de ridderschap van Utrecht en werd in 1456 benoemd tot schout van Utrecht. Zijn oudste zoon Adriaan, burgemeester van Utrecht, werd na de dood van zijn vader in 1468 beleend met Rijnhuizen. In 1497 ging het kasteel naar Adriaans zoon Dirk. In 1530 en 1540 werd deze verschreven in de ridderschap van Utrecht.^[1]

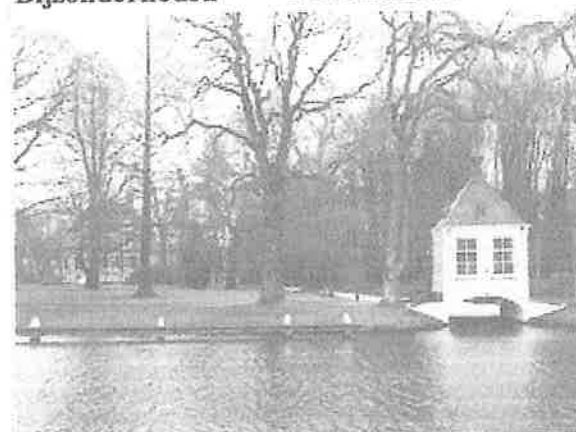
In 1536 wordt Rijnhuizen genoemd in de lijst van ridderhofsteden, opgesteld door de Staten van Utrecht. Het huis werd in 1528 verwoest, maar later weer opgebouwd.

In 1607 stierf de laatste erfgename van de familie van Rijn, Johanna, weduwe van de Gelderse edelman Wolter van Baexen. Zij liet het landgoed na aan haar nicht Wilhelmina van Riebeeck. In 1609 huwde zij met Tyman van Parijs van Zuidoord, eigenaar van de ridderhofstad Voorn bij De Meern. Om financiële redenen moesten zij Rijnhuizen in 1620 verkopen aan Hendrik van Tuyll van Serooskerken, burgemeester van de Tholen. Diens kleinzoon Reynoud van Tuyll van Serooskerken liet rond 1640 het huidige huis in Hollands classicistische stijl bouwen.^[1]

hoofdgebouw

Locatie	Nieuwegein
Stijl	Hollands classicisme
Eigenaar	Stichting voor Fundamenteel Onderzoek der Materie
Huidige functie	onderzoeksinstituut voor plasmafysica
Gebouwd in	voor 14e eeuw?
Herbouwd in	17e eeuw
Monumentale status	Rijksmonument
Monumentnummer	522603 (http://monumentenregister.cultureelerfgoed.nl/php/main.php?cAction=search&sCompMonNr=522603)
Bijzonderheden	Ridderhofstad

de theekepel van Rijnhuizen aan de Vaartsche Rijn met verscholen achter de bomen het hoofdgebouw

Bijzonder aan het kasteel is de dubbele toegangsbrug. De bovenbrug was alleen voor bezoekers van de eigenaar en de eigenaar zelf. Via de bovenbrug kwam men meteen in de hal; de onderbrug was voor het personeel en het gewone volk. De onderbrug leidt naar de kelders van het kasteel. Hier bevinden zich de keukens, provisiekamers en de ruimten voor het personeel.

Stichting FOM

In 1959 kocht de Stichting voor Fundamenteel Onderzoek der Materie (FOM) het landgoed Rijnhuizen in het toenmalige Jutphaas, nu Nieuwegein, en vestigde er haar nieuwe onderzoeksinstituut voor plasmafysica. Het merendeel van de medewerkers werkt in het instituutsgebouw op 100 meter van het kasteel.

In de ornamentele Alexanderzaal en Tuinkamer worden gasten ontvangen en vergaderingen gehouden. Andere ruimtes in het landhuis en de bijbehorende koetshuizen zijn in gebruik als werkruimte voor wetenschappelijk personeel.

Het landhuis en omringende park in landschapsstijl worden regelmatig gebruikt als decor voor trouwreportages. Tijdens de jaarlijkse open dag in oktober is het terrein toegankelijk voor het publiek en zijn er rondleidingen door het park en landhuis.

Zie ook

- Rijnhuizen (FOM)

Zie de categorie *Kasteel Rijnhuizen* (https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Kasteel_Rijnhuizen?uselang=nl#mw-subcategories) van Wikimedia Commons voor mediabestanden over dit onderwerp.

Bronnen en noten

- Dit kasteel op de website Nederlandse Middeleeuwse Kastelen (<http://www.kastelenin nederland.nl/kasteeldet ails.php?id=167>)
- Diverse foto's en tekeningen Kasteel Rijnhuizen (<http://www.hetutrechtsarchief.nl/collectie/beeldmateriaal/zo eken/?q=Kasteel+Rijnhuizen>) Het Utrechts Archief

1. *Rijnhuizen, Kastelen in Utrecht* (<http://www.kastelenin utrecht.eu/Rijnhuizen.htm>) kastelenin utrecht.eu

Kastelen in de provincie Utrecht

Kasteel Ter Aa (Breukelen) · Aastein · Slot Abcoude · Nieuw-Amelisweerd · Oud-Amelisweerd · Kasteel Amerongen · Kasteel Batestein (Harmelen) · Kasteel Batestein (Vianen) · De Beest · Bergestein · Beverweerd · Blasenburg · Blikkenburg · Blommestein · Bolenstein · Bottestein · Kasteel Broekhuizen · Huis Cammingha · Clarenborg · Coelhorst · De Batau · Dompseleer · Huis Doorn · Drakenburg (kasteel) · Drakensteijn · Kasteel Duurstede · Huis Ter Eem · Eijkelenburg · Emmickhuizen · Den Engh · Everstein (Everdingen) · Everstein (Jutphaas) · Den Eyck · Galesloot · Kasteel Geerestein · Gildenborgh · Kasteel Ten Goye · Grauwert · Grijpstein · Groenestein (Langbroek) · Kasteel Groeneveld (Baarn) · Groenewoude (Woudenberg) · Gunterstein · Kasteel de Haar · Kasteel Hagestein · Hamtoren · Kasteel Hardenbroek · Huis Harmelen · Ridderhofstad Heemstede · Kasteel Heemstede · Heimenberg · Heimerstein · Ter Heul · Heulestein · Hindersteijn · Kasteel Ter Horst (Achterberg) · Kasteel IJsselstein · Jagenstein · Kersbergen · Kronenburg (kasteel) · Kasteel Levendaal · Lichtenberg (Woudenberg) · Lievendaal (Amerongen) · Landgoed Linschoten · Kasteel Linschoten · Lockhorst · Kasteel Loenersloot · Kasteel Lunenburg · Maarsbergen (huis) · Marckenburg · Ter Meer · Ter Mey (Haarzuilens) · Huis te Mijdrecht · Huis te Mijnden · Kasteel Moersbergen · Kasteel Montfoort · Natewisch · Te Nesse · Kasteel Nijenrode · Nijeveld · Noordwijk (Langbroek) · Oostwaard (Utrecht) · Op de Bol · Oud-Broekhuizen · Ridderhofstad Oudaan · Huis Oudegein · Plettenburg (kasteel) · Huis De Polle · Prattenburg · Kasteel Putkop · Randenbroek (park) · Remmerstein · Kasteel Renswoude ·

Plettenburg (kasteel)

Uit Wikipedia, de vrije encyclopedie

Plettenburg is een voormalig kasteel bij Jutphaas, nu gemeente Nieuwegein in de Nederlandse provincie Utrecht.

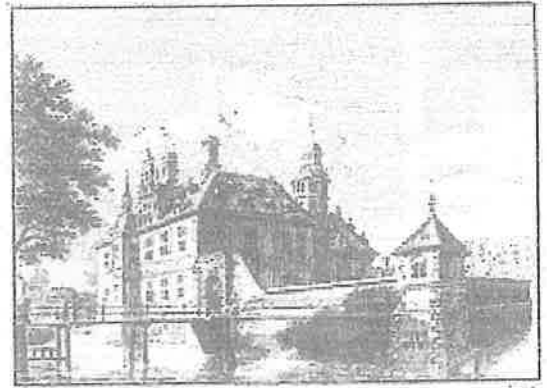
Er bestaat geen eenduidigheid of Plettenburg als ridderhofstad werd erkend.

volgens 17e-eeuwse bronnen zou De ridderhofstad Plettenburg in 1300 door de heren Van Goye zijn gesticht. In 1394 werd Evert van den Rijn beleend met 'Sijn huys mit twintich mergen lants gelegen tot Jutfaes'. Kort voor 1440 doet zijn zoon Herman het huis over aan Johan en Dirck Woudeman.

Op 10 oktober 1481 vielen de Hollanders Jutphaas binnen en lieten Plettenburg, Rijnhuizen en Wijnestein in vlammen opgaan. Het huis werd weer opgebouwd en zestien jaar later werd Johans zoon Folper Woudeman met het huis en land beleend. Tot 1499 bleef Plettenburg in deze familie, daarna ging het over op de familie van Beesde.

In 1597 kwam het huis aan Nicolaas de Malapert. Deze liet een geheel nieuw huis bouwen.

In 1806 ging het huis door koop over aan Barthold de Geer van Jutphaas en Isaac Schalijs. In 1819 deden zij afstand van het huis, na onteigening omwille van het opwerpen van een 'aarden fort op en over de weg van Jutphaas naar de Heemstede'. In 1820 maakte Plettenburg plaats voor fort Jutphaas.^[1]

Huis Plettenburg te Jutphaas

gravure H. Spilman naar tekening J. de Beijer, rond 1745

Locatie	Nieuwegein
Kasteeltype	waterkasteel
Huidige functie	Fort Jutphaas
Gebouwd in	rond 1300
Herbouwd in	1597
Monumentale status	gewaardeerd, niet beschermd
	Archis:monumentnr 13675 (http://www.kich.nl/kich2010/rapport.js?id_qualifier=Archis:monumentnummer&id=13675)

Bronnen en noten

- Dit kasteel op de website Nederlandse Middeleeuwse Kastelen (<http://www.kastelenin nederland.nl/kasteeldetails.php?id=1187>)
- Plettenburg (<http://www.kastelenin utrecht.eu/Plettenburg.htm>) op Kastelen in Utrecht (<http://www.kastelenin utrecht.eu/>)

1. <http://web.archive.org/web/20160304120855/http://www.kastelenin utrecht.eu/Plettenburg.htm>

Kastelen in de provincie Utrecht

Kasteel Ter Aa (Breukelen) · Aastein · Slot Abcoude · Nieuw-Amelisweerd · Oud-Amelisweerd · Kasteel Amerongen · Kasteel Batestein (Harmelen) · Kasteel Batestein (Vianen) · De Beest · Bergestein · Beverweerd · Blasenburgh · Blikkenburgh · Blommestein · Bolenstein · Bottestein · Kasteel Broekhuizen · Huis Cammingha · Clarenburgh · Coelhorst · De Batau · Domselaer · Huis Doorn · Drakenburgh (kasteel) · Drakensteijn · Kasteel Duurstede · Huis Ter Eem · Eijkelenburgh · Emmickhuizen · Den Engh · Everstein (Everdingen) · Everstein (Jutphaas) · Den Eyck · Galesloot · Kasteel Geerestein · Gildenburgh · Kasteel Ten Goye · Grauwert · Grijpestein · Groenestein (Langbroek)

De zeepfabriek in Jutphaas te Nieuwegein

Op de punt waar de Keulse Vaart en het Merwedekanaal zich splitst staat de zeepfabriek van Jutphaas. Ze werd erg bekend door haar product Persil. De provincie Utrecht had meer zeepfabrieken, maar deze is nog springlevend. De fabriek produceert nu wel hele andere merken.

In de 19e eeuw werkte op deze locatie een olieslagmolen. Cornelis Johannes Cockuyt was in 1872 de eigenaar van deze 'Olie- en Lijnkoekenfabriek' op deze locatie. Er werkten in 1920 meer dan zestig werknemers in de stoomoliefabriek, maar in 1930 ging ze failliet.

Een Duitse fabrikant van wasmiddelen kocht in 1934 de oude fabriek en begon met de productie voor de Nederlandse markt. Het werd de fabriek van de N.V. Nederlandsche Persil Maatschappij. Zeep werd in die tijd o.a. gemaakt van plantaardige oliën, zoals lijnzaadolie. De meeste olie kwam uit Duitsland.

In de provincie Utrecht waren in die tijd meer wasmiddelenfabrikanten gevestigd. In 1902 verhuisde zeepfabriek De Duif van ondernemer Chr. Pleines van Amersfoort naar Den Dolder (onder Unilever omgebouwd tot Remiafabriek). De Viruly zeepfabrieken uit Maarssen en Amersfoort zijn ook opgegaan in Unilever. De gebouwen van de sinds 1917 opererende zeepfabriek Rhenus in Rhenen zijn niet lang geleden gesloopt. In de stad Utrecht zat sinds 1916 op Plompetorengracht 4 de Electriche Zeepfabriek de Bel (tot 1940).

In Nieuwegein worden nu heel andere zepen geproduceerd. Laden en lossen van de grondstoffen aan het Merwedekanaal is verleden tijd, evenals de Persilschool die vrouwen door het gehele land leerde wassen met moderne wasmiddelen. De onderneming is onderdeel van een ander concern geworden en recent nog van eigenaar veranderd. De fabriek is met de tijd compleet veranderd, maar met behoud van oudere gebouwdelen.

Bij het complex staat Villa Voorzorg. De villa is gebouwd in de 18e eeuw. In 1866 deed ze enige tijd dienst als opvang voor choleralijders. Na 1934 woonde er een van de directeurs van de fabriek. Daarna deed het pand enige tijd dienst als onderkomen voor de Bedrijfsgeneeskundige Dienst. Het deftige pand van weleer is nu verworpen tot een bouwval.